

Les 18

VERWARDE OUDEREN

1. INLEIDING

Ineens valt het op. Zij vertelt voor de tweede keer dezelfde dingen. Hij valt midden in zijn verhaal stil en kan het niet meer afmaken. 'Soms ben ik zo vergeetachtig en dat wordt steeds erger!' Verwarring. Kijk maar even mee.

2. VRAAGSTELLING

Hoe kan één ervaring uw wereld veranderen? 'Ik weet het niet meer zo goed!'

3. UITLEG

Je begint een gesprek met iemand en na enige aarzeling zegt de ander: 'Ik weet het niet meer zo goed!' Hij of zij kan niet meer op een naam komen. Hoeveel kinderen hebben wij? Wanneer ga ik naar de dagopvang, morgen toch? Veel dingen worden aangegeven als 'vergeetachtigheid'. Er is een woord voor: dementie.¹ Dementie heeft heel veel vormen.

Door deze ziekte verandert er veel. Er kan sprake zijn van onzekerheid, onrust of angst. Bij onbegrip ontstaat boosheid bij de persoon zelf of mensen in de omgeving. Door dementie verandert de relatie in een huwelijk. De afhankelijkheid wordt groter. Het wordt nodig dat een casemanager² erbij geroepen wordt.

De schrijvers van 'Het demente brein', een boek over dementie,³ schrijven in het voorwoord: 'Dementie is een afschuwelijke ziekte. Het is een systeemziekte en daarmee bedoelen we dat niet alleen de patiënt, de bewoner, de cliënt of de zorgvrager ... wordt getroffen door dit ongemak, *maar dat ook de omgeving daar volop in wordt meegezogen.*' De ziekte raakt ook de familie. De zorg wordt steeds zwaarder. Meestal worden de mensen die er verstand van hebben te laat erbij geroepen.

Wat voelt een dementerende zelf? Het gaat over Christa.

Stel je voor: je bent nog geen vijftig, je hebt een leuke baan en een fijn gezin. De toekomst lacht je toe. Maar dan begin je steeds meer dingen te vergeten. De shampoo uit je haar spoelen of welke boodschappen je wilde halen. Het overkwam Christa Reinhoudt drie jaar geleden. Sinds een half jaar weet ze dat ze de ziekte van Alzheimer heeft. De ziekte zet haar leven in een compleet ander licht. 'Ik heb geen perspectief meer', zegt Christa. Ze droomde wel eens over haar pensioen, maar dat gaat ze niet meer meemaken. Ze heeft haar baan als coördinator in een inloophuis moeten opgeven. Thuis moet ze steeds meer zaken uit handen geven. Dat ze onlangs de verjaardag van haar man vergat, maakt pijnlijk duidelijk hoe de ziekte vordert. Haar geloof was voor Christa altijd een inspiratiebron, maar op dit moment begrijpt ze weinig van God. 'Ik voel me nu niet gezien door God.' Toch staat ze iedere morgen weer op. Juist nu vindt ze in iedere dag iets om voor te leven. 'Wat bereik ik met depressief in bed liggen? Ik wil m'n energie voor het positieve gebruiken.'

¹ Dementie is een aandoening van de hersenen waardoor de verstandelijke en cognitieve vermogens verminderen.

² Een casemanager begeleidt bij dementie.

³ Het Demente Brein, omgaan met probleemgedrag, geschreven door Anneke van der Plaats en Gerke de Boer.

4. TER INFO: dementie is een verzamelnaam

Welke vormen zijn er?⁴

- Alzheimer: algehele verwarring
- Vasculaire dementie: traagheid, nadenken wordt moeilijk
- Lewy Body dementie: gaat vaak samen met verschijnselen van Parkinson
- Parkinson dementie: 35-55% van de patiënten met Parkinson krijgt ook dementie
- Frontotemporale dementie: het gedrag, het spreken en het bewegen worden anders
- Korsakov: gevolg van alcoholmisbruik en/of gebrek aan vitamine B1
- Creutzfeldt-Jakob: snelle achteruitgang van de geest
- Posterieure Corticale Atrofie: men ziet dingen anders, en neemt zaken waar die er niet zijn
- Mild Cognitive Impairment: een lichte vorm, als een voorfase

5. DENK EVEN MEE...

Er zijn maar weinig mensen die geen dementie in hun omgeving ervaren. Het doet iets met iedereen, wie we ook zijn. Dementie verandert ieders leven. Ons leven wordt niet meer zoals het was. Dementie vraagt om geduld, inzicht en moed. Kwetsbaarheid geeft ook kansen. Ervaringen delen met een ander is niet eenvoudig. Wat doet het met u?

6. EEN MOMENT VAN OVERWEGEN

- a. We lezen Psalm 121.
- b. We bidden samen om bemoediging en troost voor onszelf en anderen die de gevolgen ervaren van dementie, bij zichzelf of een ander.
- c. We luisteren (en zingen) samen Psalm 121.

7. VRAGEN OM MET ELKAAR IN GESPREK TE KOMEN

- a. Welke ervaring hebt u met iemand die dementeert?
- b. Wat geeft u de ergste pijn?
- c. Welke houding zou u kunnen aannemen tegenover hen die hiermee te maken hebben?
- d. Communiceren (contact houden) met hen die dementeren is ingewikkeld en zwaar. Kunt u uit ervaring iets vertellen? Wat zou kunnen helpen?
- e. Mijn vraag is...

8. AFRONDING

Wij noteren de leerpunten van deze les en ook de vragen die nog overblijven.

9. WIJ GEBRUIKEN SAMEN DE LUNCH OF DRINKEN THEE/KOFFIE MET ELKAAR

⁴ Zie: https://www.zusterjansen.nl/blog/vormen-van-dementie/?gclid=Cj0KCQjwIN32BRCCARIsADZ-J4vbcwbEQ2KhC-VGnSlnYyC76q5LkI9fECo20URu1BTJmgmr0q0ZMgUaAhYxEALw_wcB

